

Har Frikyrkans föreningsmodell blivit en boja?

Kyrkan i Sverige är i kris! Om [detta debatterar](#) man i kristna media just nu ([läs](#), tidningen [Dagen](#)). Kända och okända [personer](#) delar sina [synpunkter](#) i detta ämne. Det är särskilt frikyrkan man analyserar, och somliga menar att gudstjänsterna där har förlorat sin andliga substans. Det har blivit mer av ytlig underhållning och ”Tjosan hejsan”. Andra ser krisens orsak i de kristnas och församlingarnas tilltagande sekularisering, vilket väl är en följd av det förra. Några vill se det bristande ansvarstagandet i samhället som den verkliga orsaken till frikyrkans kris. Den har därigenom förlorat sin trovärdighet, menar man.

Dessa analyser äger nog sin riktighet i långa stycken, men hur ser man på vad som behöver förändras för att vända den negativa trenden och komma ur denna kris? Några kända frikyrkoprofiler har klart deklarerat att de lämnar sina församlingar och ansluter sig till Svenska kyrkan. Man ser tydligen ingen möjlighet att påverka. Andra visar lika tydligt att man vill vara kvar i sitt sammanhang och där försöka påverka till en annan inriktning. Några tror på en sammanslagning av vissa frikyrkor med Svenska kyrkan för att på så sätt ta till vara ekonomiska resurser och få en ny självtillit som kristna. Verkar vara en utopisk tanke.

Tidiga baptiser i Sverige (målning av Gustaf Cederström)

De verkliga orsakerna till krisen

De flesta debattörer berör mest symptomen på denna kris. Och jag förvånas över att så få pekar på de verkliga orsakerna till en kris som har pågått och fördjupats de senaste 25 åren. Var i består då kyrkornas kris? Djupast sätt handlar det om en identitetskris, menar jag. Vi håller på att alltmer förlora vår sanna och ursprungliga identitet som kristna, den som är grundad i Jesus Kristus uppståndelselev och i apostlarnas undervisning. På individplanet är vår identitet i första hand att vara **Jesu lärjungar**, Joh. 15:1-8, och **Kristi kropps lemmar**, 1 Kor. 12:27. På församlingsplanet är vår identitet att forma och gestalta **Kristi kropp**, Ef. 4:4-6, och **Guds tempel**, 1 Kor. 3:16,17.

Hur gestaltas livet i frikyrkorna idag? Liknar vår församlingsmiljö den vi ser i Nya testamentet (NT). Att när vi kommer tillsammans – som Jesu lärjungar - har var och en något att meddela genom ett visdomsord, ett kunskapens ord och profetia. Att när vi – som Kristi kropp – lovsjunger, också äter tillsammans och delar med oss till dem som är i behov.

Det är inte så märkligt att vi tappar vår sanna identitet menar en debattör. De flesta frikyrkor i

Sverige föddes i väckelse och när den uteblir under lång tid vet vi inte hur vi ska bete oss, skriver han. Det är sant. Helt säkert är det så, att när vi inte ser så många människor komma till tro, och inte ser särskilt många under ske i gudstjänsterna, då tappar vi tron på att sådant kan hända idag. Men, istället för att samla oss till bönemöten och söka Gud för vår situation, tar vi till nya metoder för att uppehålla vår verksamhet och skenet av att vara kyrka.

Den första friförsamlingen

Den 21 september 1848 bildades den första frikyrkoförsamlingen i Sverige. Det skedde efter att fem vuxna personer blivit döpta i havet vid Vällersvik, strax söder om Kungsbacka. Det var en sjöman vid namn F. O. Nilsson som var dopförättare. Efter dopet bildade dessa personer den första baptistförsamlingen och Nilsson blev utsedd till diakon och församlingens ledare. Vid bildandet uttalade Nilsson följande: ”Jag gladdes mycket över dessa kära bröder, och jag blev både överraskad och uppmuntrad av att finna dem äga så stor kunskap i Den Heliga Skrift. De är mycket begåvade, inte minst då det gäller bön.”

Sjöman och människofiskare - F.O. Nilsson

När dessa människor döptes och bildade en friförsamling var det inte i första hand för att bli medlemmar i en förening och skaffa sig en kyrka där de kunde ha gudstjänster och predika. Nej, de gjorde det för att få dela sin kristna tro tillsammans genom att läsa Bibeln och fira nattvard på det sätt som den första församlingen hade gjort. Och när man vittnade för människor och dessa blev frälsta kunde man visa dem till en troende gemenskap. Det var väckelse och tusentals svenskar blev frälsta och hundratals församlingar bildades runt om i landet under några tiotals år. Och det var i hem och skollokaler man samlades. Snart såg man behovet av att bilda samfund, och så länge väckelsen pågick fram till 1950-talet bildades flera nya samfund. Därigenom övergick den församlingsrörelse, som började i hemmen som en levande organism, alltmer till att bli en stelnad organisation.

Var "bodde" den första församlingen?

Det var självklart för de första lärjungarna att fråga Jesus var han bodde när de ville ha kontakt med honom, Joh. 1:37-39. Hemmet och templet (vår tids köpcenter?) var de självklara mötesplatserna. Församlingen hade en mycket stark tillväxt under de första århundradena, samtidigt som den var förföljd och misshandlad. Och hur växte den? Genom lärjungarnas personliga vittnesbörd och deras regelbundna och nära gemenskap i hemmen. Man hämtade mönstret från Apg. 2:42-47 för sitt församlingsbyggande. Och man såg på varandra som Jesu lärjungar och som lemningar i hans kropp. Aposteln Paulus predikade på Areopagen (den offentliga mötesplatsen), Apg. 17:22ff., och han samtalade i synagogan och i hemmen med judarna och de kristna, Apg. 17:17, 19:8, 20:7. Hemmet var den naturliga mötesplatsen för den tidiga församlingen.

En viktig orsak till att många kristna idag är osäkra på sin sanna bibliska identitet, är den församlingsstruktur som frikyrkorna har haft och har i sin föreningsmodell, vill jag påstå. Istället för

att främst se på, och möta varandra som lärjungar, ser vi varandra som medlemmar i en organisation, som tillsammans har ansvar för en verksamhet som vi i demokratisk ordning har röstat fram på ett församlingsmöte. Där har vi ett gemensamt ekonomiskt ansvar för fast egendom och som arbetsgivare ett ansvar för anställd personal. Jag menar inte att dessa praktiska saker är oviktiga, men är detta den församlingsmodell vi ser i NT och som var så effektiv till att nå nya människor och områden?

Kristen gemenskap eller kristen underhållning?

Nej! Man hade inga anställda, ingen medlemsmatrikel och inga kyrkor under de första trehundra åren. Därmed fanns det inga talarstolar där någon stod och predikade för åhörare som stillsamt lyssnade. Där fanns ingen estrad för sångare och musiker som publiken applåderade. Alla var på samma "nivå" och man delade med sig i profetior och uppbyggligt tal, lovsjäng, bad och åt tillsammans. **Och nya människor kom ständigt till tro!** Har vi glömt bort att vi alla är präster som ska utföra en andlig tjänst, 1 Petr. 2:4-10? Hjälper vi varandra att växa som lärjungar när vi sitter i kyrkbänken? Eller sker det bäst i hemmen där vi undervisar och ber för varandra? Vittnar vi om Guds mäktiga gärningar för människor i vår närhet?

Vitna, inte organisera i första hand

När jag blev kristen i början på 60-talet i en baptistkyrka i Stockholm, möttes vi i hemmen och fick personlig undervisning och vägledning i kristet lärjungaliv. Och vi vittnade på gator och torg om det som vi upplevt. Har männe frikyrkornas organiserande, istället för att vara en brygga som hjälper oss att nå ut till världen, blivit en boja som dränerar församlingen på ekonomiska, såväl som personella resurser? Människor idag är inte ovilliga att lyssna till ett personligt och levande vittnesbörd från oss kristna. Snarare finns ett intresse av att få veta vad kristen tro innebär, och många är också öppna för förbön. Men få är intresserade av att inlemmas i en organisation och bli medlemmar i en förening med tillhörande ansvar. Vad är viktigast? Att människor blir frälsta och kommer in i ett lärjungaliv, eller att församlingen får nya medlemmar så att organisationen kan upprätthållas?

Vi vet att det pågår en väckelse sedan många år i länder där kristna ofta lever under förföljelse såsom Kina, Sydkorea, Ryssland m.fl. och att den uppehålls och sprids i väsentlig grad genom hemmen. Rapporter därifrån har uppmuntrat oss, men samtidigt har vi sagt att så måste det inte ske hos oss för vi lider inte under förföljelse. Men det kanske inte är lika känt att den nu snabbast växande kristna rörelsen i USA sker genom den s k husförsamlingsrörelsen. I ett land där kristna

knappast lider av förföljelse.

Ska vi få vara med och se Guds församling växa i Sverige igen, måste vi tillbaka till våra rötter i NT där vi har vår sanna identitet som enskilda kristna och församlingar. Jag är övertygad om att det är vad den Helige Ande vill hjälpa oss med, Apg. 5:32. Frågan är, vill vi gå Hans väg i denna tid?

Claes-Göran Bergstrand

[a](#) [b](#) [c](#) [d](#) [e](#) [f](#) [g](#) [h](#) [i](#) [j](#) [k](#) [l](#) [m](#) [n](#) [o](#) [p](#)

För en närmre presentation av Claes-Göran Bergstrand besök hans hemsida där du hittar allt från samhällsdebatt och teologi till släktforskning och en konstutställning med Claes-Görans egna tavlor. Väl värt ett besök!

<http://www.bergstrandsvagen.se/>